

Referat

Møde:	Privatarkivudvalget	Dato: 24. april 2017
Dato og tidspunkt:	9. marts 2017 kl. 10-13	Journalnr.: 16/01755
Sted:	Rigsarkivet	Referent: AHE/KVK
Deltagere fra SA:	Rigsarkiver Asbjørn Hellum, vicedirektør Ole Magnus Mølbak Andersen, vicedirektør Kirsten Villadsen Kristmar	
Eksterne deltagere:	Birgitte Thomsen, Jørgen Thomsen, Pernille Drost, Ulla Kjær (fra punkt 4), Ulrich Flaskager	
Fraværende:	Eske Wohlfahrt, Søren Bitsch Christensen	

Asbjørn Hellum bød velkommen og orienterede om status for udpegning af nye medlemmer til udvalget.

1. Godkendelse af dagsordenen

Dagsordenen blev godkendt.

2. Koordinering/national strategi for indsamling af privatarkiver

Asbjørn Hellum lagde op til en diskussion af de udfordringer, som arbejdet med at indsamle privatarkiver står overfor. I den forbindelse orienterede han om organisationsændringerne i Rigsarkivet, som har betydet, at arbejdet med indsamling af privatarkiver nu er blevet en del af det samlede indsamlingsområde.

Ulrich Flaskager spurgte om, hvor mange afleveringer af private digitale arkivalier, Rigsarkivet har modtaget. Kirsten Kristmar sagde, at det drejede sig om et tocifret antal og lovede at vedlægge referatet en opgørelse.

Pernille Drost sagde, at hun oplever, at den største udfordring er arkivskabernes manglende tillid til systemet. Der bliver stillet spørgsmålstejn ved, om vi er gode nok til at passe på data. Kirsten Kristmar erklærede sig enig heri.

Ulrik Flaskager pegede på den udfordring, som består i, at de små institutioner på området har vanskeligt ved at håndtere den nødvendige sikkerhed. I den forbindelse opfordrede han til et øget samarbejde.

Asbjørn Hellum pegede på tre udfordringer:

1. På indsamlingsområdet er udgangspunktet, at vi ikke skal have alting. Spørgsmålet er derfor, hvad der skal bevares og af hvem.
2. Sikkerhed.
3. Teknik.

Pernille Drost erklærede sig enig i, at ikke alt skal bevares, heller ikke fra den enkelte arkivskaber. Et væsentligt kriterium for bevaring er ressourceforbruget.

Birgitte Thomsen erklærede sig enig i, at en strategi er vigtigt, og sagde at lokalarkiver i nogen sammenhænge gerne vil modtage det materiale, som de store institutioner ikke vil have. Men de ville dog ikke være skraldespand.

Ulrich Flaskager pegede på, ressourcerne til kassation kan være en udfordring.

Jørgen Thomsen sagde, at udfordringerne pga. digitaliseringen af samfundet havde ændret sig fra at være et spørgsmål om, hvem der skal have hvad, til at være et spørgsmål om hvad der skal ske med arkivalierne fra de kommuner, hvor lokalarkiverne ikke har et stadsarkiv og dermed ingen naturlig samarbejdspartner i relation til private, digitalt skabte arkivalier.

Kirsten Kristmar sagde, at de centrale spørgsmål er, hvad vi skal bevare, og hvordan, herunder hvordan udnytter vi vores ressourcer bedst muligt.

Ole Magnus Mølbak Andersen bad Ulrich Flaskager om at uddybe Arbejdermuseets udfordringer.

Ulrik Flaskager forklarede, at Arbejdermusset finder det nødvendigt også at kassere i digitale arkiver, og at det er et stort arbejde.

Pernille Drost oplyste, at Det Kongelige Bibliotek ikke kasserer i digitale arkiver. Hun pegede derimod på, at de digitale arkiver rejser nye problemer i forbindelse med tilgængeliggørelsen. I den forbindelse pegede hun på erfaringerne med DigHumLab.

Kirsten Kristmar oplyste, at Rigsarkivet heller ikke kassere i private digitale arkiver for at reducere omfang eller gøre arkivet lettere at finde rundt i, og sagde at mere vidensdeling på området formentlig kan være frugtbar.

Jørgen Thomsen sagde, at den nye persondataforordning risikerer at ramme lokalarkiverne hårdt, og at der er behov for adgang til værktøjer til både indsamling og tilgængeliggørelse.

Asbjørn Hellum sagde, at man skal overveje ressourcer i forhold til opgaver. En strategi forudsætter en afdækning af området, herunder hvilke udfordringer der er. Han pegede i den forbindelse på, at indsamling af papirarkivalier stadig er relevant. Han vurderede, at muligheder for at lade andre end offentlige arkiver samle digitale arkiver med persondata ind er ringe. Han opfordrede til, at udvalget overvejer, hvordan en sådan udredning kan gennemføres. Kan den fondsfinansieres, og skal der ekstern bistand til at beskrive problemets alvor?

Pernille Drost spurgte, om et forskningsprojekt er en mulighed. Hertil svarede Asbjørn Hellum, at det nok pga. tidsperspektivet er uhensigtsmæssigt med et egentligt forskningsprojekt.

Ulrich Flaskager støttede tanken om en udredning, og Jørgen Thomsen sagde, at der kan være inspiration at hente hos Centrum för Näringslivshistoria i Sverige, som sælger ydelser til de virksomheder, som afleverer til dem. Hertil svarede Asbjørn Hellum bekræftende, og at der er en anden tradition for betaling i Sverige end i Danmark.

Ulrich Flaskager spurgte, hvad man skal regne med, at digital bevaring koster. Kirsten Kristmar og Asbjørn Hellum svarede, at Rigsarkivet er i gang med at revidere sin strategi på området, så ressourceanvendelsen bliver optimeret. Det kan indebære en intensivering af arbejdet med at få arkivskaberne til at betale for bevaringen digitalt skabte data, ligesom de bidrager til bevaringen af papirarkivalier. Andre muligheder er udlicitering af opgaverne og/eller udvikling af nye programmer.

Ulrich Flaskager spurgte endvidere, hvad Rigsarkivet gør ved de private, digitale arkivalier, der modtages. Kirsten Kristmar svarede, at der bliver produceret arkiveringsversion af dem efter den standard, der fremgår af bekendtgørelse 1007 om arkiveringsversioner, og at de bliver bevaret og stillet til rådighed på samme måde som alle andre digitalt skabte data.

Pernille Drost sagde, at en større bevågenhed på området forudsætter, at vi sætter fokus på de private arkivaliers indhold. Udfordringerne her er, hvad vi kan give adgang til, herunder til forskningsformål.

Ole Magnus Mølbak Andersen sagde, at vi bør sætte fokus på, at de private arkivalier hører med til en helhedsorienteret dokumentation af det danske samfund.

I forlængelse heraf sagde Pernille Drost, at en idealfremstilling af, hvad der bør bevares, vil illustrerer, hvad man mister, og dermed også illustrerer behovet for ressourcer til området.

4. Fælles søgeindgang

a. ønsker og muligheder

Asbjørn Hellum indledte med at opsummere de drøftelser, der havde fundet sted på sidste møde. Der er ikke basis for ét fælles system i Danmark, men der er behov for en afløser for DANPA, som kan give online adgang til både offentlige og private arkivalier. I forbindelse med det videre arbejde bør man se på, hvad man gør andre steder, fx i Sverige.

Jørgen Thomsen orienterede om, at der har været nedsat en gruppe, som skulle se fælles registreringsstandarder. Gruppen har bestået af repræsentanter for de institutioner og organisationer, der udvikler og driver arkivsystemer (Arkibas, Daisy, Starbas m.v.). Gruppens arbejde ligger p.t. stille, fordi flere af medlemmerne ikke længere er til rådighed.

Ole Magnus Mølbak Andersen tilføjede, at en tilgængeliggørelsesportal i stil med APEX er en bedre løsning end ny registreringsstandard, og at det forekom ham at være et overkommeligt projekt.

Asbjørn Hellum opfordrede til, at de forskellige kommissorier blev koordineret og samlet til ét, som kan sende i skriftlig høring inden næste møde.

b. evt. status på implementeringen af SARA museernes fælles indgang (Eske Wohlfahrt)

I Eske Wohlfahrts fravær orienterede Ulla Kjær om Nationalmuseets erfaringer med SARA. Nationalmuseet oplever visse begynderproblemer.

5. Orientering vedr. arkivudvalgets arbejde

Asbjørn Hellum redegjorde for, hvordan udvalget arbejder. De første temaer har været persondataforordning og tilgængelighedsfrister. Vurderingen er, at persondataforordningen ikke i sig selv giver anledning til ændringer af arkivloven. Til behandling på udvalgets næste møde er der ved at blive udarbejdet notater om tilgængelighedsfrister, pseudonymisering og om forskningsdata. Arbejdet går indtil videre hurtigere frem end planlagt. Når udvalget har afsluttet sit arbejde, skal dets anbefalinger samles i en rapport til Kulturministeren.

Jørgen Thomsen sagde supplerende, at udfordringen blandt andet er udvalgets ret snævre kommissorium.

Birgitte Thomsen spurgte til forskellen på pseudonymisering og anonymisering. Asbjørn Hellum svarede, at anonymisering gør det umuligt at identificere enkeltpersoner, mens pseudonymisering blot indebærer en udskillelse af oplysninger, der kan identificere enkeltpersoner fra øvrige oplysninger og erstatning af oplysningerne med en nøgle, så oplysninger om enkeltpersoner som udgangspunkt ikke kan identificeres uden adgang til denne nøgle.

6. Gensidig orientering

Ole Magnus Mølbak Andersen orienterede om Rigsarkivets arbejde med digitalisering. Planen er, at nye digitaliseringer skal følges af fx undervisningstilbud, forskning, crowd sourcing m.v. Han orienterede endvidere om planerne for et erhvervshistorisk projekt.

Ulla Kjær orienterede om, at Nationalmuseet nu har lagt 1 mio. billeder ud på internettet (fotos, fotos af genstande m.v.). Birgitte Thomsen spurgte, om billederne bliver anvendt, og det bekræftede Ulla Kjær.

Pernille Drost orienterede om et projekt, hvor Det Kongelige Bibliotek ligger billeder fra Vestindien på nettet på en måde, så de kan manipuleres og om deres overvejelser i forbindelse hermed.

Jørgen Thomsen orienterede om, at SLA endnu ikke har fået svar på ansøgning om udvidelse af arkiv.dk og dermed heller ikke noget afslag, hvilket han opfatter som positivt. Brugen af arkiv.dk er meget tilfredsstillende. Han orienterede endvidere om et partnerskab mellem Velux Fonden og SLA, som indebærer, at Velux Fonden giver tilskud til aktive ældres crowdsourcing aktiviteter (formidling, uddannelse, digitaliseringsudstyr).

Under punktet blev indholdet af den nye aftale med Copydan også drøftet. Der var enighed om, at bevaringsinstitutionerne bør evaluere aftalen internt.

7. Eventuelt

Intet.

8. Næste møde

Onsdag den 6.9. kl. 10-13.30.